

مجموعه سنون

۲۱

جمعیت علمیه عثمانیه

برنجی پسته

نومرو ۱۱

ذالقعده

استانبول

جمعیت علمیه عثمانیه مطبعه سنده طبع اول نمشد

۱۲۷۹

بود که اولسان قوتلرک مهما اسکن درجه لری اکلا شلق ایچون
 بو محله بر قاج مثال ایراد اولتور . کشک قوه قطرقیه سی
 بر مرتبه در که غایت خالص اولدی یغی حالده بر اصبعک یوز بیک
 قسمته بر قسمندن $\frac{1}{10}$ ده اینه راده سلنده لوحه حاصل
 اوله ییلور و التون ده زیاده متطرق اولوب بر بغدادی مقدارندن
 الی الی اصبع مربع محلی استیعاب ایده جک قدر یوک لوحه حاصل
 ایتدیر یله ییلور . ورصادلرک استعمال ایلد کیری کش تلرک ثغنی
 بر اینه شعر دن آذر و بر بغدادی مقداری کشدن در تبوز قدم
 طولنده بر تل چکیله ییلور و التون قوه ارتباطیه سی شول
 مرتبه در که بر اصبعک عشری مقداری قطری اولان تلک
 اوچده یوز الی بش قیه اغر لغنده بر نقل تعلیق اولنسه مذکور تل
 منکسر اولن و اول قطرده بولنان تیمور تلی ایسه انجق یوز قرق قیده
 متحملدر . معادنیه قوه ارتباطیه سی ک زیاده اولان التون اولوب
 قوه مذکوریه سی ال آزار اولان قور شوندر (ادهم)

ناظر تجارت و معارف عمومی

(صویک ماهیت و انواع و خواصی) (ما بعد)

بر مایع بخارینک قوه الاستیقیه سی انک اوزرینه اجرا اولنان
 تضییق دن زیاده اولدی یغی حالده غلیانی ظاهر اولوب صویک دخی

غلیانی بروجه آتی وقوع بولور . شویله که بر قاب درونشده
 بولان صویک ابتدا آتیه یقیس اولان قسم تختانیسی تسخن
 ایتکه باشلوب ایصنمش اولان اجزای فردیه سی ایصنماش اولان
 صوطبقاتک اجزاء فردیه سندن دها خفیف اوله جفندن اشبوخفت
 کسبایدن اجزاء فردیه قابک یان طرفارندن یوقارویه طوغری صعود
 و یوقاروده بولان صغوق اجزاء فردیه سی دخی تسخن ایتمش اولان
 اجزاء فردیه سنه نسبه دها اغراوله جفندن قابک اورتیه سندن اشاغی یه
 نزول ایتکه باشله یوب بو وجهله قاب دروننده جهت متقابلده ایکی
 جریان حاصل اولور . صویک کافه اجزاسی تسخن ایدرک مساوی
 بر درجه حرارته کلد کدنصره بخاره منقلب اولغه باشلرایسده
 صویک اوزرینه هوای نسیمینک اجرا ایلدیکی تضییق سببیه
 اشبو بخار سر بسججه خارجه چیته میوب بخارک درجه
 حرارتی زیاده لشدکجه قوه الاسیقیه سی دخی تراید ایدرک نهایت
 هوای نسیمینک تضییقته غلبه ایلدکده اولوقت سر بست اوله رق
 طبشاری چیقغه باشله یوب صعودوننده دخی برفققی حاصل اولور
 و اشته غلیان بوندن عبارتدر . شوحاله نظراً بر صویک غلیانی
 ایچون لازمکلان حرارت صواوزرینه اجرا اولان تضییق ايله
 متناسب اولوب تضییق زیاده اولدکجه غلیان ایچون اقتضا ایدن
 حرارتک دخی زیاده اولسی ایجاب ایده جکی اکلا شیلور .
 صویک هر طرفی محکم قیالو بر قاب دروننده تحلیل ایتکسرین
 بیاض درجه حرارت شدتنده تسخن ایلک ممکن اولدیغی مثلاً
 هواسی تخلیه اولنمش بر محله دخی صویک زائد درت درجه حرارته
 بخاره منقلب اولدیغی مجرب و معلومدر .

بولندن بشقه صوİK ثقلت اضافیه سنك تخلفی دخی غلیانی ایچون
مقتضی اولان درجه حرارتی تبدیل ایده یلور . شویله که صوİK
دروننه بر مقدار اسپرتو قونلدیغی حالده اسپرتوİK صوایچون اولان
مناسبت کیمیوه سی زیاده اولوب صمودن دخی زیاده طیار
اولدیغندن اسپرتوİK اجزای فردیه سی انشای تبخرنده صوİK
اجزای فردیه سی برابر آلوب کوتوره جکندن اولکی حالده هر قاج
درجده غلیان ایدرایسه اسپرتو قونلقدده آندن ویا اون بش
درجه دون واسکر صوİK ایچنده بر مقدار عادی طوز حل
اولنده جق اولور ایسه طوزك اجزای فردیه سی صوİK اجزای
فردیه سی طوته جفندن عادی صو هر قاج درجده قینار ایسه
طوزلو صو آندن یدی وسکر واون درجه زیاده حرارتده
غلیان ایدر و برده درجه حرارت هر نقدر زیاده اولور ایسه
اولسون صوİK یالکر حرارت واسطه سیله تحلل ایلدیکی
امر محققدر .

صو هوای نسیمك حرارتده مساوی اولان عادی درجه
حرارتده دائما مایع حالده بولوب لکن تبرید اولنده رق درجه
حرارتی میزان الحراره ك صفر درجه سندن اشاغی بر درجه
قدر تنزیل اولنده جق اولور ایسه صلب حالتی کسب ایدرک بوزه
منقلب اولور . کافه اجسامك تبرید اولنده رق درجه حرارتی
تنزیل اولندیغی حالده حجماری منقبض اولور و حجماری کوچلدکجه
ثقلت اضافیه لری تزايد ایدر فقط صو بولندیغی درجه حرارتدن
زائد درت درجهیه قدر تبرید اولندقدده اجسام سائره مثلاً
حجمی منقبض اولور رق ثقلت اضافیه سی تزايد ایدر سده

درتدن صفر درجه به قدر تبرید اولند قده بالعکس حجمی منبسط
اوله رق ثقلی تناسق ایدر و کافه اجزای صفر درجه حرارت
کد کده تجمد ایدرک حجمی اون درت جزوده بر جزو مقداری
زیاده نور یعنی اون درت قدم مکعبنده اولان صوت تجمد ایلد کده
اون بش قدم محلی استیعاب ایدر .

اون بش درجه حرارته اولان صو یک ثقلت اضافیه سی واحد
فرض اولندیغی حالده انک تجمدیه حاصل اولان یوزک ثقلت
اضافیه سی ۰۰۹۲ مقداری اولور .

صو تجمد ایدر ایکن حجمک بیومسیله بر قوه دافعه کسب
ایده جکدن قبش کونلری صفوق اولان هوارده صو تجمد
ایلد کده دروننده بولندیغی قابیری قیردیغی جمله نک معلومیدر .
حق بر رقی نخنده اولان تیمور بر طوب صو ایله مملو و هر طرفی
مسدود اوله رق شدید بر صفوغه ترک اولند قده اون ایکی ساعت
ظرفنده دروننده بولان صو یک کاملاً تجمد ایتسیله ایکی یرندن
چانلادیغی و اون یک بشیوزا توز درت قبه مقداری بر قوت ایله
قیریله ییله جک درجه ده قالین و باقردن معمول بر کره وجه مذکور
یارلادیغی فیلور انچه شهرنده بالتجر به مشاهده اولمشدر .

قبش کونلری اجسام نبایه نک فثالشماری مساماتلرینه نفوذ
ایتمش اولان اجزای مائیه نک تجمد ایتسیله اساس عضویلرینه
خلل کلسکدن و مساماتلری زیاده جه اولان طاشلرک قبش کونلری
چاتلاملری دخی ذکر اولان سبیدن نشأت ایدر بر کیفیتدر .
بناء علیه ابنیه ده مستعمل اولان طاشلر ایتدادن تجربه
اولندرق چاتلایوب چاتلامیه جغی اکلاشلی ایجاب ایدر و بونک

تجربه سی دخی استعمال اولند جق طاشدن بر پارچدسی ملح کبریت
سوده مخلول دروننده وضع اولندرق انده براز مدت توقیف
اولندقدنصرکه چیقاریلوب هواپه ترك اولندقدنه مخلول مذکوردن
طاشك یارقلرینه و مسامانده نفوذایتش اولان مقدارینك
قرسئالانسیله اثر مذکورك عینی وقوعبوله جفندن اكر بو تجربه
ایله مذکور طاش چاتلاپه جق اولورایسه ایندیده استعماله الورشلی
اولدیغی تبین ایدر .

بر بچق پرمق ثخننده اولان بوزیالكز برادملك واوچ پارمق
ثخننده کی بوز مسلح بر سوارینك واون ایکی پارمق ثخننده کی بوز
دخی یوکلای بر عربه نك اغرغنه متحمل اولدقدن بشقه اوزرنده
مکمل براردو دخی مرور ایده ییلور .

هوان صکره طبیعتده الك زیاده مبذول اولان جسم صواولوب
صولك ایچنده دخی الك زیاده کثرت اوزره بولسان دکز صولیدر .
دکز صولری کره ارضك اوچ ربعنی احاطه ایدوب مجموعتك
حجمی دخی تقریباً کره ارضك حجمندن اون یك قات كوچك
اولدیغی حالده همان قاره نك هر بر طرفی دکز ایله محاط کیدر .
ودکز ارض اوزرنده بر صورت منتظمده منتشر اولوب نصف
کره جنوبیده بولنان دکز نصف شمالیده بولناندن زیاده در
دکز كندوستنه مخصوص بررنکی اولوب اکثریا بحر محیط
یشیل و بحر سفید مائی كورینور . بوزنك دائماً روی سمانك
اچققلغه کوره تحول ایدوب ایو وکوزل کونلرده هوا زیاده سیله
صاف و براق و بولوتلرده دخی زیاده لطافت اولدیغی حالده
شعاعات شمسك سطح دریایه مانلا وروندنه دکز رنکی مائی په
قریب کمش رنکده مشاهده اولور .

عموماً دگر صورینک طوزلو و اجی اولوب دروننده بر مقدار
 عادی طوزایله ملح کبریت ماغتریا و ملح قاربون کلس و ملح قاربون
 ماغتریا و یک جزوی مقدار دخی منحل اوله رق ملح کبریت کلس دینلان
 طوزل بوانوب اشبو طوزلک مقدارایله دگر صوینک ثقلت
 اضافیه سی موقعه کوره مختلفدر . قره دگر اق دکردن
 ده آزه مقدار عادی طوزی حاوی اولدیفندن قره دگرک صویی
 اق دگرک صویندن خفیف اولوب بوجهتله مثلاً اسکندریه دن
 وارنه یه کیده جک بر سفینه یه مرور اولسه جقی دگرک صولرینک
 ثقلت اضافیلری حساب ارنه رق اکاکوره یوک النسی لازمه دندر .
 زیرا اجسام سابعه یعنی صویه با تمیوت اوزرنده یوزن جسملرک
 خفیف یعنی ثقلت اضافیه سی از اولان بر مایع دروننده ثقلت
 اضافیه سی زیاده اولان دیگر بر مایع دروننده بولندیجی حالدن
 ده زیاده یری باتدیجی حکمت طبیعیه نک مسائل مثبتہ سندن
 اولغله اومقوله سفینه حد اعتدال دن زیاده یوکلی اولدیجی حالده
 اق دکردن مرور ایدوبده قره دکره دخوانده آقد کرده بولندیجی
 قسمته زیاده مقداری دکره باته جفی جهته تهلکده بولتور .
 مرمره دگری اق دکرایله قره دکرک آقندیسی اراستنده
 بولندیجی جهته مرمره دگری قره دکردن از طوزی حاوی اوله رق
 بودکر صوینک ثقلت اضافیه سی قره دگر صوینک ثقلت
 اضافیه سندن ده ازدر .

بحر لوطک صویی سائر دکرک صویندن زیاده طوزلی
 اولوب بحر مذکورک ییک قیه صویی ایکوز التمش یدی قیه قدر
 مواد ملحه یی حاویدر . دروننده زیاده مقدار مواد صلبه بولنسی

سببیه نقلت اضافیه سی شول درجه زیاده در که بحر مذکور دروننده
ایاقلری قعر دریاه طوقتمسزین برادم ایاق اوزره طوره بیلد کدن
بشقه کو بکندن یوقاریسی صویه باتمدیخی دخی محققدر

مختلف دکزلك حاوی اولدقلری مواد ملیه مقدارینی و صولرك
نقلت اضافیه لری بلك اهل سفایته الزم بر ماده اولدیغدن طاتلو
صو واحد اعتباریه مختلف دكز صولرینك مواد ملیه سنك
مقدارلری بوجه آتی کوسریلور

۱,۰۰۰	عادی طاتلو صو
۱,۰۳۰	آق دکز صوی
۱,۰۲۹	وندیک دكزی
۱,۰۲۸	بحر محیط
۱,۰۲۵	بحر خزر
۱,۰۱۸	یونان دكزی
۱,۰۱۴	قره دكز
۱,۰۱۳	مرمره دكزی
۱,۰۱۲	ازاق دكزی

اشبو دكز صولرینك نقلت اضافیه لری دخی ذکر اولان
مقدارلره متناسبدر

(صفوت)

ناظر مکتب حریده